स्थानीय राजपत्र
भीमदत्त नगरपालिकाद्धारा प्रकाशित

७ नं. प्रदेश,महेन्द्रनगर,कञ्चनपुर,माघ २२ गते शुक्रवार,२०७४ साल संख्याः७

भाग–३

“मदिरा विक्रि वितरण, व्यवस्थापन तथा नियमन कार्यविधि ” २०७४

प्रस्तावना

भीमदत्त नगरपालिका क्षेत्रभित्र अवैध रुपमा मदिरा उत्पादन, विक्री वितरणमा रोकथाम गर्नुका साथै मदिरा विक्री बितरण कार्यलाई व्यवस्थित र नियमन आवश्यक देखिएकाले स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (२) वमोजिम भीमदत्त नगरपालिका नगरकार्यपालिकाले यो कार्यविधि बनाई लागू गरेकोछ ।

परिच्छेदः- १
प्रारम्भिक

१) संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

(१) यो कार्यविधिको नाम “मदिरा विक्रि वितरण, व्यवस्थापन तथा नियमन कार्यविधि” २०७४ रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन भएको मिति देखी लागु हुनेछ ।

२) परिभाषा

(१) विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा

(क) “ऐन” भन्नाले स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ लाई संभ्कनु पर्दछ ।

(ख) “नगरपालिका” भन्नाले भीमदत्त नगरपालिकालाई सम्भ्कनु पर्दछ ।

(ग) “कार्यपालिका” भन्नाले भीमदत्त नगरपालिकाको कार्यापालिकालाई सम्भ्कनु पर्दछ ।

(घ) “कार्यालय” भन्नाले भीमदत्त नगरपालिका रहेको कार्यालयलाई सम्भ्कनु पर्दछ ।

(ङ) “मदिरा”भन्नाले फलफूल वा अन्न कुहाई वा अन्य कुनै तरिकाले तयार पारिने विदेशी वा स्वदेशी सबै किसिमको रक्सी र बियर समेतलाइ जनाउँ ।

(च) “डिलरवाला भन्नाले” भीमदत्त नगरपालिका भित्र रक्सीको थोक बिकी गर्ने अनुमती प्राप्त बिक्रेतालाई सम्भ्कनु पर्दछ ।

(छ) “होटल” भन्नाले भोजन खानपिनको प्रबन्ध भई वा नभई बसोबासको सुबिधा दिने गरि व्यवसायिक आधारमा चलाइएको होटल सम्भ्कनु पर्दछ र सो शब्दले रेष्टुरां समेतलाई जनाउँछ ।

(ज) “सभा” भन्नाले भीमदत्त नगरपालिकाको सभालाई सम्भ्कनु पर्दछ ।

(झ) “प्रमुख” भन्नाले भीमदत्त नगरपालिकाको नगर प्रमुखलाई सम्भ्कनु पर्दछ ।

(ञ) “उप प्रमुख” भन्नाले भीमदत्त नगरपालिकाको नगर उप प्रमुख सम्भ्कनुपर्दछ ।

(ठ) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले भीमदत्त नगरपालिका कार्यालयको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको जिम्मेवारी वहन गरेको अधिकारी संभ्कनु पर्दछ ।

(ड) वडा “अध्यक्ष” भन्नाले भीमदत्त नगरपालिकाका विभिन्न वडाबाट निर्बाचित वडा अध्यक्ष सम्भ्कनु पर्दछ ।

(ढ) “सचिव” भन्नाले भीमदत्त नगरपालिका कार्यालयको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्भ्कनु पर्दछ । वडाको हकमा सम्बन्धित वडा सचिव लाई सम्भ्कनु पर्दछ ।

(ण) “तोकिएको” वा “तोकिए वमोजिम” भन्नाले नगरपालिकाले समय समयमा निर्णय गरी तोकिएको वा तोकिए वमोजिम संम्भ्कनु पर्दछ ।

(त) “समिति” भन्नाले प्रत्येक वडामा गठित वडा स्तरिय मदिरा व्यवस्थापन समिति लाई सम्भ्कनु पर्दछ ।

(थ) "मूल समिति" भन्नाले भीमदत्त नगरपालिकामा गठित भीमदत्त नगरपालिकाको मदिरा विक्रि वितरण व्यवस्थापन तथा नियमन समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेदः–२
समिति गठन सम्बन्धि व्यवस्था

३) मदिराको विक्री वितरणलाई व्यवस्थित गर्न देहाएको मदिरा विक्री वितरण व्यवस्थापन तथा नियमन मूल समिति गठन गरिने छ ।

(क) नगर प्रमुख -संयोजक
(ख) उप–प्रमुख -सदस्य
(ग) वडा अध्यक्षवाट नगर प्रमुखले तोकेका ५ जना -सदस्य
(घ) जिल्ला प्रहरी कार्यालयको प्रहरी उपरिक्षक वा निजले तोकेको प्रहरी अधिकृत -सदस्य
(ङ) होटेल व्यवसायीहरुको छाता संगठनको अध्यक्ष -सदस्य
(च) मदिरा नियन्त्रण सम्वन्धि कार्यरत नागरिक संघसंस्था,आमा समुहबाट (कम्तिमा १ जना महिला सहित) नगर प्रमुखले तोकेको २ जना -सदस्य
छ) नगर/जिल्ला स्तरीय उद्योग वाणिज्य संघको अध्यक्ष -सदस्य
ज) नगर/जिल्ला स्तरीय मदिरा व्यवसाय समितिको अध्यक्ष -सदस्य
(छ) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत -सदस्य सचिव

५. मूल समितिको काम कर्तव्य र अधिकार

क) मदिराको बिक्री बितरणलाई व्यवस्थित गरि नगरमा हुने विकृति विसंगतिलाई रोक्न आवश्यक कार्य गर्ने गराउने ।

ख) वडा स्तरीय मदिरा व्यवस्थापन समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिने ।

ग) मदिराको विक्री वितरण र व्यवस्थापन तथा नियमन गर्न यस कार्यविधिलाई कडाइका साथ लागु गर्ने गराउने ।

घ) यो कार्यविधि विपरीत मदिरा विक्री वितरण गर्ने वा सेवन गर्नेलाई जरिवाना गर्ने, गर्न लगाउने ।

ङ) मदिरा विक्री वितरण व्यवस्थापन र नियमनलाई व्यवस्थापन गर्न आवश्यक अध्ययन, अनुगमन गर्ने गराउने ।

च) वडा समितिको काम कारवाहीको अनुगमन गर्ने ।

६. मदिराको विक्री वितरणलाई व्यवस्थित गर्न प्रत्येक वडामा देहाए बमोजिम वडा स्तरीय मदिरा व्यवस्थापन समिति गठन हुनेछ ।

(क) सम्वन्धित वडाको वडा अध्यक्ष -संयोजक
(ख) सम्वन्धित वडाका वडा सदस्यहरु -सदस्य
(ग) वडा प्रहरी कार्यालयको इन्चार्ज वा निजले तोकेको प्रहरी कर्मचारी -सदस्य
(घ) सम्वन्धित वडाका टोल विकास संस्थाहरुको अध्यक्षहरु मध्येवाट संयोजकले तोकेको कम्तिमा एक महिला सहित २ -सदस्य
(ङ) सम्बन्धित वडाका नागरिक संगठन, संघ संस्था, आमा समुहको प्रतिनिधि मध्ये वडा अध्यक्षले तोकेको व्यक्ति -सदस्य
(च) सम्बन्धित वडाको वडा सचिव -सदस्य सचिव

७. वडा स्तरीय मदिरा व्यस्थापन समितिको काम कर्तब्य र अधिकार :

क) वडामा यस कार्यविधि वमोजिम मदिरा बिक्री वितरण, सेवन भएको छ छैन ? सो को अनुगमन गरी त्यसको जानकारी मूल समितिलाई दिने ।

ख) यस कार्यविधिमा भएको व्यवस्थालाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्ने ।

ग) यस कार्यविधिको पालना नगर्नेलाई यस कार्यविधि वमोजिम जरिवाना गर्ने । जरिवाना तिर्न अटेर गरेमा सो को जानकारी मूल समितिलाई दिने ।

घ) समय समयमा मूल समितिले दिएको आदेश निर्देशनको पालना गर्ने गराउने ।

ङ) यस कार्यविधि वमोजिम आफुले गर्नु पर्ने अन्य कार्य गर्ने ।

परिच्छेदः–३
मदिरा व्यवस्थापन कोष सम्बन्धि व्यवस्था

८. यस कार्यविधि विपरित मदिरा विक्री वितरण र सेवन गर्ने ब्यक्तिबाट यस कार्यविधि बमोजिम उठेको जरिवाना रकमको ५० प्रतिशत वडा समितिमा

र ५० प्रतिशत यस समितिको बैंकमा खाता खोली छुट्टै कोष स्थापना गरिनेछ ।

क) कोषको संचालन मदिरा व्यवस्थापन कोषको संचालन नगर प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको संयुक्त दस्तखतबाट गरिनेछ । वडामा रहेको ५० प्रतिशत रकम वडाले समितिको नाममा खाता खोली, समिति संयोजक तथा सदस्य सचिवको संयुक्त दस्तखतवाट संचालन गरि आवश्यकता अनुसार खर्च गर्न सक्नेछ ।

ख) वडा स्तरीय मदिरा व्यस्थापन समितिले जरिवानावाट उठाएको रकम यसै कोषमा दाखिला गर्नु पर्नेछ ।

९. कोषको रकम खर्च नगरपलिकाको निर्णय अनुसार देहाए वमोजिम खर्च गरिनेछ ।

क) गम्भिर रोग लागेका तर आर्थिक अभावका कारण उपचार गर्न असमर्थ भएका व्यक्तिलाई आर्थिक सहयोग गर्ने ।

ख) घरेलु हिंसामा परेका महिलाहरुलाई आवश्यक जिवीकोपार्जनका लागि आवश्यक सहयोग गर्ने ।

ग) बेवारिसे व्यक्ति मरी लाश सदगद गर्नु परेमा ।

घ) नगरपलिकाले उचित ठहर्‍याएको अन्य समाजिक सेवामा ।

ङ) मदिरा सेवन विरुद्धका जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरुमा ।

परिच्छेद :–४

मदिराको बिक्री वितरण र व्यवस्थापन सम्बन्धि व्यवस्था

१०. मदिराको विक्री वितरण गर्दा समाजिक शान्ति सुव्यवस्थामा अमन चयन नखल्वलिने, घरेलु हिंसा, समाजमा झैं-झगडा नहुने र शान्ति कायम हुने गरि मात्र गर्नु पर्नेछ ।

क) मदिराको विक्री वितरण गर्दा थोक विक्रेताले विहान ८ वजे देखी वेलुकी ७ वजे सम्म, खुद्रा विक्रेताले विहान ९ वजे देखी वेलुकी ८ वजे सम्म र विर्को खोली मदिरा व्यवसाय गर्नेले दिउंसो २ वजे देखी रात्री ९ वजे सम्म मात्र बेच विखन गर्न पाइनेछ ।

ख) भीमदत्त नगरपालिकाको वजार क्षेत्र वाहेकको हकमा ,सार्वजनिक स्थान, विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, मंन्दिर जस्ता धार्मिक तथा सामाजिक महत्वका स्थानवाट २०० मिटर भित्र वेचविखन गर्न पाईने छैन ।

ग) मदिरा विक्री वितरणको कारोवार गर्न अनुमति लिएकाहरुले सो वाहेक सोहि ठाउंमा अन्य व्यवसायको कारोवार गर्न पाउने छैन ।

घ) किराना, खाद्यान्न, तरकारी, औषधि, मासु, कपडा, फलफुल लगायतका कुनै पनि पसलवाट मदिरा विक्री वितरण गर्न पाईने छैन ।

ङ) होटेल रेष्टुरेन्टले मदिरा प्रत्यक्ष वाहिर प्रदर्शन हुने गरि राख्न पाईने छैन ।

च) मदिराको स्विकृति लिएका होटेलहरुमा खाना वास क्षेत्र वाहेक मदिरा सेवन रेष्टुरेन्ट अलगै हुनु पर्नेछ ।

छ) १८ वर्ष भन्दा मुनीका व्यक्तिलाई मदीरा विक्री वितरण र ओसार पसार गर्न गराउन पाईने छैन ।

११. कारवाही सम्बन्धी ब्यबस्था :- यो कार्यविधि विपरित मदिरा विक्री वितरण गरेमा देहाए वमोजिम जरिवाना गरिनेछ ।

क) पहिलो पटक रु. ५०००।- जरिवाना

ख) दोश्रो पटक रु. १०,०००।- जरिवाना

ग) तेश्रो पटक रु. २०,०००।- जरिवाना

घ) सो भन्दा वढी पटक भएमा इजाजत पत्र खोरज गर्न सम्बन्धित निकायमा सिफारिस गरिनेछ ।

१२. यस कार्यविधि विपरित मदिरा सेवन गरि समाजमा शान्ति सुव्यवस्था अमन चयन खल्वल्याउने, झैं-झगडा गर्ने, हो हल्ला गर्ने जस्ता कार्य गरेको/हिडेको पाइएमा देहाए बमोजम जरिवाना गरिनेछः-

क) पहिलो पटक लाई रु. १०००।- जरिवाना

ख) दोश्रो पटक लाई रु. २०००।- जरिवाना

ग) तेश्रो पटक लाई रु. ५०००।- जरिवाना

घ) सो भन्दा वढी पटक भएमा १०,०००।- जरिवाना गरिनेछ ।

१२.२ भीमदत्त नगरपालिका कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारी तथा स्वयमसेवीका, आमा समुह लगायतले विना ईजाजत वा अनुमति विना मदिरा वेचविखन गरेमा तथा कर्मचारलि कार्यालय समयमा सेवन गरेको पाईएमा शत प्रतिशत जरिवाना थप गरी विभागीय कारवाही समेत गरिनेछ ।

१२.३ यदी कुनै व्यक्तिले उपरोक्त अनुसारको जरिवाना तिर्न इनकार गरेका निजलाई वडा कार्यालय तथा नगरपालिकावाट प्राप्त सेवा सुविधा रोक्का राखी कार्यवाही गर्न सक्नेछ ।

१२.४ वडा कार्यालयवाट मदिरा व्यवसायका लागी सिफरिस माग गर्दा टोल विकास संस्थाको सिफरिस, आमा समुहको सिफारिस तथा सर्जमिन मुचूल्का अनिवार्य रुपमा संलग्न गर्नु पर्नेछ ।

१३. नगरवासीको कर्तब्य :– यो कार्यविधिलाई परिपालन गर्नु गराउनु प्रत्येक नगरबासीको कर्तब्य हुनेछ ।

१४. कार्यविधि अन्तर्गत रहि यो निर्देशिका कार्यन्वयन गर्न नगरपलिकाले अन्य उपयुक्त आदेश जारी गर्न सक्नेछ ।

१५. मदिरा विकी वितरण व्यवस्थापन तथा नियमनका लागी नगरपालिकाले आवश्यकता अनुसार कार्यविधी बनाई लागू गर्न सक्नेछ ।

आज्ञाले

हरि प्रसाद शर्मा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत